

SKOVIR

LETO II. LJUBLJANA, DNE 23. FEBRUARJA 1929. ŠTEV. 4.

Izhaja vsako drugo soboto. — Stane četrtletno 10 Din itd. — Posamezna številka 2 Din.

Za inozemstvo letno: za Ameriko 1 dolar, za Francijo 25 frankov, za Nemčijo 4 marke.

Pisma za uredništvo in upravištvo na: Ljubljana, poštni predal 279. Ček račun št. 10.995.

«Domišljavki, zakaj ste zavrnila svoja čestilca? Ali mislita, da bodo prišli po vašo prince?»

«Točno! Medve čakava na prince, a dolarske samo, draga mamica...»

Na žalost pusta že sma pukopal,
vseglih z veseljam nisma še nehal.
Ko untrholtna je ena preč,
ne smeš v zadreg pustat rdeč.

Potolkel ga je.

Pride naš rojak Američan domov v Ljubljano, kjer že ni bil dolgo vrsto let, pa si najame avto ter se vozi po mestu, da si ga malo ogleda.

Pripeljeta se mimo univerze, pa vpraša Američan: «Kako dolgo so gradili to poslopje?»

«Šofer: «Menda tri leta.»

Američan: «Pri nas v Ameriki zgrade tako poslopje v dveh mesecih.»

Američan se sočutno smeji, a šofer je jezen in molči.

Pripeljeta se do Kazine in Američan znova vpraša, kako dolgo so gradili to poslopje.

Z gramatika mal sma zdej si frise žgat,
pu cajngah mal vojska sma pelal.
Za špraha fajm še edn vnev je gspod,
k dela dobr le za krajnski rod.

Nč luctu nima za govort pr šprah,
gramatkar špraha nej le psti pr gmah,
ta boljš le gspodje sa zatú na svet,
de šprah sluvenski daja fajm polet.

Če kunšti tašne v cajngah prebiraš,
še mal se sam u uštarij prepiraš,
maš untrholtnge še več ku dost
in prec puzabiš, de živema v post.

Še lohka zdej tud zimski šport gojema,
de loži zmartran brez kurjave spema.
Za izpremema, pa, za cajtirtrajb
kak čudež vidma na nebesn šajb.

Za hec sa v tork na neb bla sonca tri,
za hec zdej mama že bolj gorke dni.
U Zagreb ravbarje ubil sa štir
in luctu prec o nih ma soj špetir.

V Iblan prov radi guvarema dost,
v debata rad junašk se grema bost.
Debata h konc navadn tišt dobi,
katirga pest na tujm ksiht leži.

Že včas razmire ble sa tašne naše,
ku nám Preširn je zapev ud kaše.
Če kunštn si premal, je zlo hudó,
če pa preveč si, je šelé težkó.

Šofer: «Menda dva meseca.»

Američan (se začudi): «Kaj, dva meseca? Pri nas v Ameriki zgrade tako hišico v enem tednu.»

Šofer se še bolj jezi in molči.

«Ko se pripeljeta do palače Ljubljanske kreditne banke, bi Američan rad vedel, kakšna zgradba je to.

Šofer, ki je skuhal že močno jezo, se je presenečen ozrl po palači in menil: «Žal, ne vem, kajti včeraj še tega poslopja ni bilo tu...»

Naročajte „Skovirja“!

Politični maček: «Odkod je pa tebe prineslo, bratec?»

Puščni maček: «Prišel sem, tovariš, da se ti pridružim...»

Kritika.

V Ljubljani, pa ne samo v Ljubljani, tudi v Mariboru, Celju, Novem mestu, Kranju, Murski Soboti imamo polno ljudi, ki radi pišejo v časopisje kritike o gledaliških predstavah. Pa kunšno jih pišejo, tako kunšno in visoko, kakor da je cilj vsega življenja teatarska kritika. Mnogo kunšnih budalosti podrejo ti gospodje in radi uničujoče ocenijo evoje osebne nasprotnike, zlasti deklice, ki jim niso ustrezljive.

Pa se zato deklice, ki nastopajo na gledaliških deskah, tudi strašno boje teh kritikov. Zgodilo se je nekje v Sloveniji, da je mlada in lepa Verica, ki je hotela postati zvezda na domačem odru, začutila potrebo osebnega poznanstva z domačim silno ostrim kritikom Gobeždétom.

«Če hočem uspeti, se moram ž njim seznaniti», si je mislila Verica ter ga povabila k sebi na čaj.

Gobeždét je točno prispel in Verica ga je sprejela v najmodernejši pikantni oblecki, vendar, seveda, se Verica ni počela v kakšne avanture z Gobeždétom, nego je samo obljubila, da ga bo še povabila in da bo, no, tudi sklenila z njim bližje prijateljstvo, če jo bo po prvi predstavi lepo ocenil v svoji kritiki.

Teden dni pozneje je bila natisnjena v časopisu Gobeždétova kritika, ki je rekla med drugim: »...Mlada umetnica Vera obljublja mnogo, toda počakajmo še, da bomo videli, koliko bo od tega obetanja držala...»

Židovska.

Dama sedi v vlaku. Njej nasproti se nahaja gospod, zelo sličen sinovom rodu Abrahamovega. No, in te ljudi dama sovraži. V silnem sovraštvu ne ve, kaj bi napravila, da bi možaka spravila v zadrego. Končno si domisli in vpraša: «Ali bi mi hoteli povedati, koliko je ura?»

Gospod: «Kako me morete kaj takega vprašati, ko nimam ure?»

Dama: «Saj vidim, da jo imate.»

Gospod: «Morda...»

Dama (užaljena): «Vi ste gotovo žid, ker ste tako nesramni.»

Gospod: «Oprostite, milostiva, to bi vam že verjel, da ste skozi telovnik videli uro v telovnikovem žepu, toda ne verjamem vam, da bi videli skozi gornje in spodnje hlače...»

S periferije.

«Orka duš, kva me pa tku zjaš?»

«Madona, navš movčov. Na tojst ksiht išem plac za klofute...»

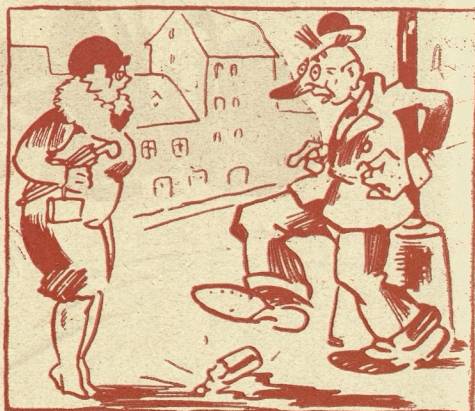
ZGODBE KUCHARICE MICE

MATIČKOVA KAZEN.

3.

Veseli pustni čas je že končan,
a naš Matic še vedno je pijan.
Iz krčme skrite baš se je porinil
in koj se h kandelabru je pristinil.
V rokáh mu steklenica polna ždi,
veselo se Matiček ji reži.

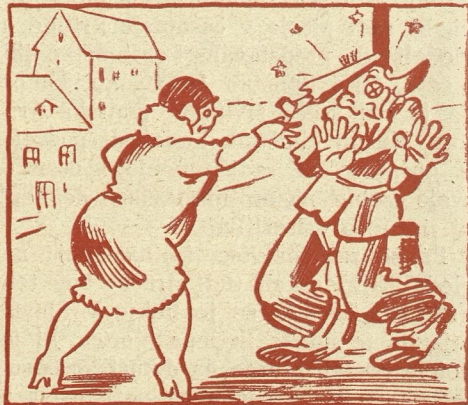
Nesreca, zar, nikou ne počival
Zato Matica zona kar obliva,
ko se pokazala pred njim je Mica,
drugače krasotic vseh krasotica,
a danes je ko sama božja kazen.
Matic najrajši skočil bi narazen.

2.

Po cesti potepušček prikoraka
in na Matička spravi se ta spaka.
Priveže h kandelabru ga trdó,
Matič pa, revež, nič ne vé za to,
tja v svet ves srečen, blažen se smeji.
Tako junaku dobro se godi.

4.

Pobegnil rad pred Mico bi Matic,
a h kandelabru je privezan stric.
Tako Matic zaradi potepina
dobil namestu sladkega je vina
z marelo krepko jih po glavic,
da drugič že je videl solnce tri.

Pozna jo.

Gimnazijec Lovro predloži učitelju za risanje svojo novo sliko, predstavljajočo golo žensko.

«To je pa vendar višek predrznosti, se razjezi učitelj, in še netočno ste jo narisali.»

«Kaj, se začudi Lovro, ali jo tudi vi poznate?»

KOVČEG S STRAHOVNO VSEBINO

«Ali imate že sedež?» je dobrohotno vprašal neznanec gospoda Krčona, ki je hodil sem in tja po hodniku železniškega voza ter zastonj iskal prostora, kamor bi sedel. Naš ponižni potnik Krčon bi bil najbrže ostal na hodniku, če bi mu neznanec ne bil pokazal prostega sedeža nasproti svojemu. Bil je celo tako dober, da mu je vzel iz rok kovčeg ter ga oblastno posadil med prtljago drugih potnikov.

Za vse to se je Krčon hladno zahvalil, zakaj ta način naselitve v kupeju mu je bil neprijeten. Sicer pa se mu je videla ta prevelika postrežljivost tudi sumljiva.

«Preuslužen je, da bi mogel biti pošten», si je nehoté mislil in zamižal, kakor bi spal, da bi se tako izognil vsakemu razgovoru.

Vlak se je bližal že meji in je bilo treba prestopiti v drug vlak za inozemstvo. Naš vedno postrežljivi tujec je Krčonu iz kupa prtljage pomagal izvleči kovčeg, nato pa še svojega položil na sedež predse. Oba kovčega sta si bila na las slična. Kar ju je delalo še bolj podobna je bilo tudi to, da sta bila oba skoraj nova.

«Imeti morava istega dobavitelja», je ugotovil ljubeznivi potnik. «Tudi najina malomarnost je enaka, ko vidim, da tudi vi nimate na kovčegu imena. Vsekakor bi bila zamenjava lahka. Zato je dobro, da se spominjam, kako sem položil kovčega v mrežo: vaš je bil nad mojim... Smo že tu... Na svidenje!»

«Res je», si je mislil Krčon, «da bi bil ta človek lahko odnesel moj kovčeg in mi pustil svojega, ne da bi bil zapazil... K sreči nimam nikakih dragocenosti v kovčegu.»

Ker se mu je ponudil nosač, si je dal odnesti prtljago in je z lahkim srcem korakal za njo: vedel je, da nima ničesar carini podvrženega.

Pol ure pozneje je v hotelski sobi onstran meje le z veliko težavo odprl kovčeg; toda — od strahu se je skoro zgrudil na tla. V kovčegu je bilo vse krvavo. Zagledal je glavo, trup in nekaj razrezanih človeških udov.

«To je... kovčeg... onega moža!» je jecjal in si brisal leden pot z obraza. «Zamenjal ga je z mojim...»

Čemu? Le predobro je vedel, zakaj. Zdaj mu je bila razumljiva vsiljiva postrežljivost onega gospoda, ki je hitro porabil priliko, da se je iznebil krvavega bremena.

«Če pomislim, da sem prekoračil carinsko mejo s temi mrtvaškimi ostanki.» je stokal nesrečnik sam pri sebi. «Kaj bi bilo, če bi bil moral na carini odpreti kovčeg?»

Takoj pa se domislil, da se tudi sedaj ne nahaja v prav nič zavidljivem položaju. Zato je sklenil, da se takoj iznebi neznosnega bremena na policiji.

Zato pa je treba poguma. Na policiji bo treba pripovedovati zgodbo in se dati zapreti, kajti gotovo je, da policija ne bo izpustila iz rok človeka, ki ima v kovčegu razsekano truplo.

«Kaj pa, če bi se zavaroval na ta način, da bi enosavno pustil te stvari v hotelu?»

Bil je v onem duševnem stanju, ko utegne poštenjak napraviti najhujšo neprevidnost. Bil je preveč v strahu, da bi bil mogel položaj mirno presojudati.

Močno je potrkal na vrata, nato še enkrat. Krčon je ves prebledel.

«Gospod, z vami hočejo govoriti», je rekel pred vratni natak.

«Gotovo policija!» si je mislil gospod Krčon.

Mehanično je porinil krvavi kovčeg pod mizo in šel odpirat.

Ves preplašen, tako da sploh ni mogel več misliti, je pričakoval policijskega komisarja. Pogled na moža pa, ki je stal pred njim, ga je še bolj osupnil. Bil je oni nad vse ljubeznivi potnik v brzovlaku — morilec.

«Oh, dragi gospod!» je vzkliknil prijazni tujec. «Kako sem vesel, da vas najdem! Iskal sem vas po vseh hotelih, da bi zopet dobil nazaj svoj kovčeg in vam izročil vašega...»

Ves zmeden zaradi tolike nesramnosti se Krčon ni mogel več obvladati:

«Vaš kovčeg? Tega boste morali istati pri policiji.»

Morilec je bil videti ves iz sebe.

«Torej sem prišel prepozno?» je jadrkoval strašni človek. «Odprli ste ga?»

«Da ... da ... da ...» je prikimal gospod Krčon; govoriti ni mogel več.

Krvoločno strašilo se je zakrohotalo.

«Mislim, da ste se prav pošteno prestrašili!» je vzkliknil. «Strah pa bi vas takoj minil, če bi imeli toliko poguma, da bi si voščene modele pošteno ogledali... Dovolite, jaz sem zdravnik — Blažon, vseučiliški profesor...»

D.

Vsa čast.

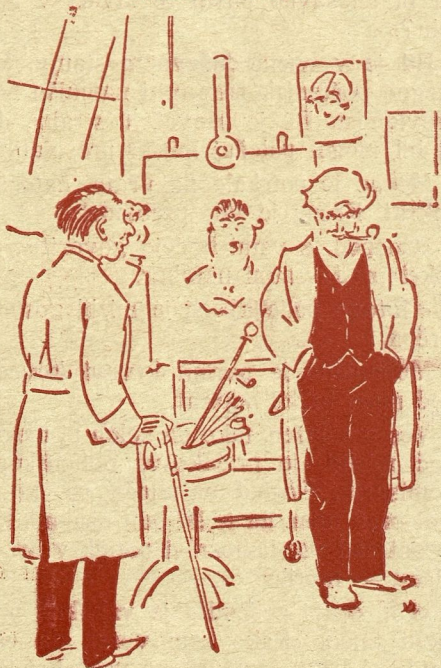
«Ali imam čast govoriti z bančnim ravnateljem?»

«Tako! Vam bom na uslugo. Izvolite sestti na stol!»

«Kakor se mi zdi, me ne poznate. Jaz sem baron Štrudel!»

«Tako, tako? Potem pa izvolite sestti na dva stola...»

NEŽEN OČE.

«Ali je mogoče, gospod slikar, da se boste s 70 leti še enkrat poročili?»

«Samo zato, da dobite otroka mater.»

«Koliko pa sta stara?»

«Fant: 45, punca: pa 40 let...»

PEPELNICI PRIJAZNEGA GOSPODA PRI KUMARICAH.

«Kaj, barakarji grozno trpé? Mojega strašnega glavobola pa nihče ne vidi...»

Steklina.

Blažona je ugriznil stekel pes.

«Pojdi k zdravniku», mu svetuje prijatelj. «Zdravnik ti bo dal injekcije. Sicer se bo tudi tebe lotila steklina.»

«Zdravnik mi ne more pomagati», dvomi Blažon. «Pusti me pri miru in pojdi, jaz imam važna opravila.»

In Blažon se vsede za mizo: ter piše en dan, dva dni, tri dni...

«Kaj, za Boga, pa pišeš toliko?» ga vpraša tretjega dne prijatelj.

«Imena ljudi, ki jih bom ognikel...»

Zna si pomagati.

Melhijor in Boltežar sta imela skupno ljubico, ki je nenadoma postala mati dvojkov. Melhijor in Boltežar sta bila prijatelja, pa sta se domenila, da bosta plačevala vsak za enega otroka alimente.

Ko sta baš o tem govorila, je prispela vest, da je eden dvojkov umrl. Tedaj je zavzdihnil Melhijor: «Ali, ti ubogi moj otrok!»

Dekla: «Ta ušabna susedova Katra m je kar v ksiht djava, de sm grda.»
 Hlapec: «Kva, al le resnica guvarit greh?»

On zna nemški.

Mož: Čuj, stara, jaz sem se v Kočevju naučil nemški.»

Ona: «A res, kako se pa reče po nemško konju?»

Mož: «Pferd.»

Ona: «A kobili?»

Mož: «Pferdula.»

Ona: «Žrebetu pa...»

Mož: «Pferdek!»

K.

Slika z okvirom.

Vaščan Frfula pride k fotografu in drži okenski okvir okoli glave:

«Prosem ih, gspod fotograf, de me kontrafiraja.»

Fotograf: «Ampak, za božjo voljo, kaj pa držite okoli glave?»

Frfula: «No, ja, rad bi moj padoba z romam.»

K.

Mož: «Že ves čas ugibam, zakaj je dobro, da so spravili 'Beg iz Seraja' na ljubljanske deske.»

Žena: «No, ali si uganil?»

Mož: «Že teden dni nisem mogel spati, tule sem pa tako sladko zadremal...»

PARADOXA.

Paradokсно je:

Če natakár ledeno limonado najtopleje priporoča:

Če pacifist vsak dan pretepe svojo ženo.

Če kdo dobi od bolniške blagajne novo zobovje, a nima kaj grizti.

Če ita grob postaviš ogromen spomenik z napisom: Lahka naj ti bo zemlja!

Če zlato úro posrebriš.

Če nam žene hočejo življenje osladiti s kisló lečo.

Kompetenca.

Žena: «Čuješ, Melhijor, naša služkinja Kátra je odpovedala službo.»

Mož (číta): «To je tvoja zadeva, ki mene in njo nič ne briga.»

Žena: «Ali veš, da je imela ljubčeka?»

Mož: «To je njena zadeva, ki mene in tebe nič ne briga.»

Žena: «Ta ljubček pa si bil ti...»

Mož: «Vidiš, to pa je moja zadeva, ki tebe in njo nič ne briga...»

Bosanski radio.

Bosanci imajo navado — kot silno komódni ljudje, ki se jim niti odgovarjati ne ljubi — da zanikajo vprašanje z cmokanjem: cmk.

Mujo kriči z enega hriba sosedu Ibro: «O Ibro, imaš li malo sira?»

Ibro (pozabi na daljavo in cmokne): «Cmk...» K.

Kamela skozi šivankino uho.

Licejka: «Gospod katehet, prosim vas, kako je to bilo mogoče, da je šla v svetem pismu kamela skozi šivankino uho?»

Katehet: «Res čudno! Vsekakor bi laže prišla skozi kakšna neumna goska.»

K.

Bo že prišlo drugače.

Stara devica: «Vse bi bilo v redu, le túko zelo drobno gleda moj ženin.»

Prijateljica: «Le počakaj, ko te bo bolje videl, bo že debelejšé gledal...»

V DOBI POMANJKANJA PREMOGA.

Pesnik Tihomil in njegova Dulcineja sta na praktičen način rešila vprašanje odklonjenih pesniških umotvorov ...

ZENSKA ZVESTOBA.

Bergončev Dreja leži že dolgo časa. Dreja je resno bolan. Kaj mu manjka, ne ve sam in ne ve noben zdravnik. Ker vsak zdravnik žmaje nad njim z glavó, misli Dreja na smrt. Za vsak primer je dobro, da se človek za pot na drugi svet pripravi v redu. Če bo smrt, prav, če pa smrti še ne bo, tem bolje.

Dreja premišlja, sklene, pa pokliče svojo boljšo polovico Lizo k postelji.

«Sem že tu, Dreja. Ali ti je bolje?»

«Čas prihaja, Liza. Treba bo iti pred božjega sodnika. Glej, ti si še v najlepših letih in posestvo bo potrebovalo gospodarja, ko mene ne bo več.»

«I, Dreja, dragi Drejče, ne govori tako krutih besed, saj mi bo počilo srce! O možitvi nočem sploh ničesar slišati. Tebi sem prisegla zvestobo, in to bom držala preko groba ...»

«Prazne besede! Ti si še mlada in gospodarstvo bo nujno potrebovalo moža, ko ne bo več mene. Priporočal bi ti Smrekovčevega Lojzeta.»

«Nikar me ne muči s tem!»

«Ali pa Hruševčevega Aleša.»

«Ne marám ga. Tebi bom zvesta preko groba, da, preko groba ...»

«Tudi Jelševčev Fonza bi ne bil napačen.»

«Dreja, Dreja, pusti prizadevanje!»

«Liza, baš sem se spomnil na Slivovčevega Korleta. Ta bo pravi! Kaj rečeš k temu?»

Liza je utihnila, se sanjavo ozrla skozi okno ter menila: «Ti, Dreja, nanj sem že tudi jaz mislila ...»

F. H.

Ima pravico sesti.

Miha: «Ali si slišal, da imaš pravico sesti, kadarkoli vidiš lokomotivo, in to brez voznega listka.»

Jaka: «Za Boga, to bi bilo pa res dobro za nas siromake, da ne bi bilo treba hoditi peš. Ali je pa tudi res zastonj? Skoro ne morem verjeti.»

Miha: «Čisto zastonj je in sveta resnica: kjerkoli vidiš lokomotivo, lahko sedeš, in to čisto brezplačno.»

Jaka: «Pa me potem zastonj vozi?»

Miha: «Ali sem ti to rekel? Le počakaj malo: ti lahko sedeš in imaš sveto pravico sesti, kjerkoli in kadarkoli vidiš lokomotivo, pa makar da sedeš v — travo ...»

K.

Tončkova modrost.

Stric: «No, dečko, ali si zadovoljen z učiteljem?»

Tonček: «Prav nič. Moj učitelj je silno neveden, za vsako reč vpraša mene. Danes me je celo vprašal, kdo je odkril Ameriko ...»

SMOLA.

Gospod: «Glej, glej, kakšna sladka brá-dica!»

Maska: «Ali, papa!»

SKRIVNOST RDEČEGA KROGA

Detektivski roman.

X. nadaljevanje.

Dosedanja vsebina: Policijski inšpektor Parr si zama prizadeva, da bi razkrinkal skrivnostno tolpo Rdečega kroga, ki pošilja bogatinom izsiljevalna pisma, označena z rdečimi krogi. Kdor ne plača, ga kakšen član Rdečega kroga usmrti. Pri zasledovanju zločincev pomaga tudi privatni detektiv Yale, katerega je najel v svojo obrambo veleposestnik James Beardmore. Ta ni hotel plačati vsote, ki jo je hotel izsiliti od njega Rdeči krog, pa so ga lepega dne ustrelili. Izsiljevalno pismo je prejel tudi veleposestnik Froyant, pri katerem je bila uslužbena kot tajnica mlada krasotica Talija Drummondova. Talija je ukradla gospodarju zlat kipec Bude in bila odpuščena iz službe. Sin umorjenega Jamesa Beardmoreja Jack, ki je zaljubljen v Talijo, ne verjame v njeno krivdo. Talija stopi v službo Rdečega kroga in dobi s posredovanjem vodje Rdečega kroga službo v Brabazonovi banki. Zločinec Flush Barnet skuša pridobiti Talijo za vlom v Marlovo stanovanje, češ, da je prilika ugodna, ker je Marl povabil Talijo na večerjo. Barnet je vlomil v Marlovo stanovanje, a ni našel nikakega denarja. Ko je po vlamu Barnet zapuščal stanovanje, ga je prijel policijski inšpektor Parr ter preiskal vso hišo, pri čemer je odkril mrtvega Marla. Očividno Barnet Marla ni umoril. Prav tako ne Talija. Bil je torej nekdo drugi, ki je usmrtil in izropal Marla. S pomočjo detektiva Yaleja ugotovijo, da je bil Marl usmrčen s strupenim plinom. Parr domneva, da je v zvezi z umorom bankir Brabazon. Ko hoče Brabazona aretirati, ga ne najde več v svojem stanovanju. Brabazon je pobegnil.

19.

Talija sprejme ponudbo.

Trajalo je teden dni, da so bile končane vse priprave za Brabazonov konkurz. Po tem času je zapustila Talija banko s tedensko plačo v svoji mali

usnjati torbici in brez nade na skorajšnjo novo namestitev.

Inšpektor Parr ni prav nič olepšaval besed, ko je govoril Taliji pred precejšnjo množico poslušalcev.

«Samo okolnost, da sem vas videl zapustiti Marlovo hišo, in da sem videl zapreti vrata za vami, vas reši pred zelo hudo obtožbo», je rekel.

«Če bi me to rešilo tudi pridige, bi me zelo veselilo», je odvrnila Talija hladno.

«Kaj mislite o njej?» je vprašal Parr, ko je deklica izginila skozi vrata biroja.

«Talija mi je uganka.» Bil je Derrick Yale, na katerega je Parr naslovil vprašanje. «Čim bolj razmišljam o njej, tem večja zagonetka mi postaja. Macroyjeva pravi, da se je pečala Talija z malimi tatvinami, odkar je bila zaposlena pri banki, za kar pa ni dokazov. Edina oseba, ki bi nam mogla nuditi zadevne dokaze, je naš odsotni prijatelj Brabazon. Zakaj je niste poklicali kot pričjo pri razpravi proti Barnetu?»

«Zadeva proti Barnetu je bila tako jasna, da drugi dokazi niso bili potrebni», je dejal Parr.

Yale je zamišljeno gubančil čelo.

«Rad bi vedel», je rekel, kakor da bi govoril sam s seboj.

«Kaj bi radi vedeli?»

«Rad bi vedel, ali nam bi ta deklica mogla dati več pojasnil o Rdečem krogu. Pripravljen sem, vzeti jo v službo.»

Parr je mrmral nekaj predse.

«Vem, da me imate za prismojenega», je rekel Yale, «toda za mojo prismojenostjo tiči gotova metoda. V mojem biroju se ne da nič ukrasti. Opazoval jo bom stalno in če je v zvezi z Rdečim krogom, bom gotovo odkril. Razen tega me interesira.»

«Zakaj ste ji ponudili roko?» je vprašal Parr radovedno in Yale se je smejal.

«Ker me interesira. Utis, ki ga imam od nje, je utis mračne, skrivnostne sile, ki stoji v ozadju njenega življenja. Deklica ne dela samostojno. Za njo stojl...»

«Rdečji krog?» je vprašal Parr s tonom, ki je izdajal roganje.

«Zelo mogoče», je rekel Yale resno. «Na vsak način bom govoril z njo o tej zadevi.»

Še istega popoldneva je posetil Yale Talijo v njenem stanovanju. Služkinja ga je vedla v čeden, mal salon. Trenutek pozneje se je pojavila Talija in v njenih očeh se je pokazal smeh, ko je spoznala obiskovalca.

«No, gospod Yale, vi ste prišli, da bi mi izrekli nekaj svarilnih besed?»

«Ne baš zaradi tega», se je smejal Yale. «Prišel sem, da bi vam ponudil službo.»

Njene obrvi so se dvignile.

«Ali potrebujete pomočnika?» je vprašala ironično. «Vi se držite načela, da se s podganami love miši? Morda me nameravate tudi poboljšati. Mnogo je ljudi, ki bi radi to storili», je rekla.

Sedla je na stol h klavirju in držala roke zadaj na hrbtu. Yale je natančno vedel, da ga je zasmehovala.

«Zakaj kradete, gospodična Drummondova?»

«Ker je to moja druga natura», je rekla, ne da bi oklevala. «Zakaj naj bi bili kleptomani samo med bogatini?»

«Ali Vam to daje gotovo zadoščenje?» je vprašal Yale. «Ne stavljam vam tega vprašanja iz radovednosti, temveč kot vnet opazovalec človeštva.»

«Moje zadoščenje je v tem, da imam prijeten dom», je rekla. «Imam dobro služkinjo in najbrže ne bom stradala. Vse to me zelo zadovoljuje. Pripovedajte mi sedaj o službi, gospod Yale. Ali naj postanem policijska uradnica?»

«Ne baš to», se je smejal, «toda jaz potrebujem tajnico, na katero se lahko zanesem. Moje delo se izredno hitro širi in moja korespondenca je prevelika, da bi jo zmogel sam. Moram pa na vsak način pripomniti, da je v mojem biroju malo prilike za vaše priljubljeno opravilo», je dejal veselo, «ta riziko hočem vzeti nase.»

Talija je trenutek premišljala in ga krepko pogledala.

«Vi hočete nase vzeti riziko, potem stopim v vašo službo», je rekla končno.

«Kje je Vaš biro?»

Yale ji je dal naslov.

«Jutri zjutraj ob desetih bom pri Vas. Zaprite svojo čekovno knjigo in drobiž!»

«Čudna deklica», si je mislil Yale, ko se je vračal v mesto.

Yale je govoril le resnico, ko je rekel Parru, da je Talija zanj zagonetka, in vendar je poznal skoro vse vrste zločincev ter je vedel o njihovi psihologiji najbrže več kakor Parr z vsemi svojimi skušnjami.

Misli Yaleja so se posvetile Parru, tistemu nesrečnemu človeku, ki je padel v nemilost, kar je Yale dobro vedel. Ugibal je, ali bo policijski prezidij po ponovnem neuspehu v zadevi Rdečega kroga še obdržal Parra.

Inšpektor Parr je imel ta večer iste misli. Kratko uradno obvestilo ga je čakalo pri prihodu v policijski prezidij in Parr ga je prečital z mračnim obrazom. Sledilo bo še hujše, si je mislil in je imel tudi povod za svojo bojazen.

Naslednjega jutra je bil Parr poklican v hišo veleposestnika Froyanta, kjer je že našel detektiva Yaleja.

Kljub dobrim odnošajem med obema možema se je lov za Rdečim krogom razvil v dvoboj med obema tako različnima osebnostima. Bila je javna tajnost v novinarskih krogih, da predstoječega Par-

ŠTORKLJA.

«Lizika, ali naj ti štorklja zopet prinese bratca?»

«Nikar me ne vprašuj, mamica! Četudi rečem ne, boš ti rekla štorklji, naj pride...»

rovega konca ni pripisati toliko neoviranim zločinom Rdečega kroga kolikor bolj nadčloveški sposobnosti neoficijelnega tekmeča Yaleja. Resnici na ljubo se mora reči, da je Yale storil vse, da bi te nazore potolkel, a ni mnogo koristilo. Froyant je bil kljub svoji skopušnosti in kljub temu, da je poznal velik Yalejev honorar, najel Yaleja takoj, ko je prejel grožnjo Rdečega kroga. Froyantovo zupanje v policijo je trpelo in mož ni niti skušal prikrivati svoje za dvoma.

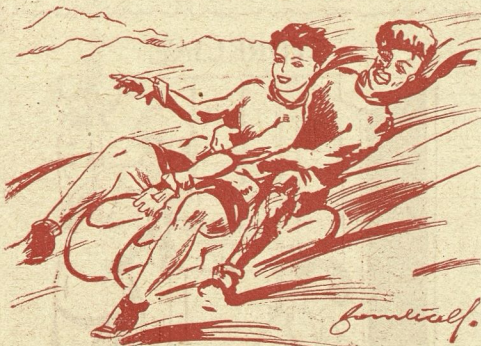
«Gospod Froyant se je odločil plačati Rdečemu krogu zahtevano vsoto», so bile besede, s katerimi je Yale pozdravil prispelega inšpektorja Parra.

«Seveda bom plačal!» je vzrojil Froyant.

Parr je menil, da se je Froyant v zadnjih dnevih postaral za deset let. Froyantov obraz je postal še bolj bel in ožji.

«Če policijski prezidij dovoljuje, da zločinska tolpa ograža poštene državljanke, in ne zna varovati njihovega življenja, mi ne preostane nič drugega kakor plačati. Moj prijatelj Pindle je prejel podobno grožnjo in je plačal.»

POMEN BARV.

Kavalir: Kake zanimive barve se mešajo s snežno belino! Tvoje oči so modre — vera, tvoj žemper je rdeč — ljubezen, tvoje krilo je zeleno — upanje, tvoji lasje so črni — žalost, a sneg je bel — nedolžnost... No, sedaj mi ponovi, kaj pomenijo posamezne barve!

Mladenka: «Modra barva — vera, rdeča — ljubezen, zelena — upanje, črna — žalost...»

Kavalir: «Kaj je pa z nedolžnostjo?»

Mladenka (premišljuje nekaj časa): «Jo je že zločinek vzel...»

Divjal je po knjižnici sem in tja kakor blaznik.

«Gospod Froyant bo plačal», je rekel počasi Derrick Yale. «Mislim pa, da si je tokrat upal Rdeči krog malo preveč.»

«Kaj mislite?» je vprašal Parr.

«Ali imate pismo, gospod?» je vprašal Yale in Froyant je besen odprl neki predal ter vrgel grozilno pismo na mizo.

«Kdaj je prispelo to pismo?» je vprašal Parr, ko ga je vzel v roke in opazil narisane rdeči krog.

«Davi s prvo pošto.»

Parr je čital besede, ki so bile napisane sredi kroga:

«V petek popoldne ob polčetrni uri bomo prišli v pisarno detektiva Yaleja in vzeli denar. Bankovci ne smejo biti po serijah. Ako denarja ne bo v pisarni, boste še tisto noč umrli.»

Trikrat je čital inšpektor kratko obvestilo in vzdihnil.

«To zelo poenostavi zadevo», je menil Parr. «Razume se, da zastopniki Rdečega kroga ne bodo prišli...»

«Mislim, da bodo vendar prišli», ga je Yale mirno prekinil. «Toda jaz jih bom čakal in bi mi bilo všeč, če bi bili tudi vi v bližini, gospod Parr.»

«To se razume», je menil flegmatični inšpektor. «Nikakor ne verjamem, da bodo prišli.»

«V tej zadevi ne soglašam z vami. Kdorkoli je vodja Rdečega kroga, dejstvo je, da mu ne manjka poguma... Razen tega boste našli v moji pisarni staro znanko.»

Parr je hitro in zlohotno pogledal detektiva ter opazil, da se drži malo posmehljivo.

«Drummondova?» je vprašal.

Yale je prikimal.

«Ali ste jo vzeli v službo?»

«Talijska me zanima in razen tega mislim, da bo v veliko pomoč pri reševanju te zagonečke.»

V tem trenutku je prispel Froyant in razgovor se je zasukal v drugo smer.

20.

Ključ za hišo ob reki.

Dogovorili so se, da bo Froyant v četrtek zjutraj dvignil denar v banki, da plača zahtevano vsoto. Yale bo prišel ponj in Parr bo obiskal Yaleja v nje-

govi pisarni, da bo pripravil vse potrebno za sprejem posetnikov

Parr je moral na svoji poti v policijski prezidij mimo velike hiše, v kateri je živel samotno Jack Beardmore.

Dogodki zadnjih tednov so mladeniča izredno spremenili. Iz dečka je postal nenadoma mož, poln miru in razumevanja. Podedoval je veliko premoženje in je s tem tudi izgubil velik del svoje prizadevnosti. Tali je Drummondove si ni mogel izbiti iz glave. Če je spal ali bedel, je plaval njen obraz pred njim. Hotel je samemu sebi dopovedati, da je norec, in je skušal pozabiti na deklico. Toda vsa njegova pametna razmišljanja so obledele pred podobo, ki jo je nosil v svojem srcu.

Med inšpektorjem Parrom in Jackom je nastalo neke vrste prijateljstvo.

Inšpektor je obstal pred vratmi hiše in je že hotel iti dalje, toda potem je vstopil, sledeč nekemu notranjemu nagonu, prispel po stopnicah do stanovanja in pozvonil. Sluga, ki mu je odprl vrata, je bil eden tistih služabnikov, ki je praznoto hiše še povečeval.

Jack je bil v jedilni sobi, dozdevno zaposlen s poznim zajtrkom.

«Vstopite, gospod Parr!» je rekel Jack in vstal. «Ali je kaj novega?»

«Nič», je rekel Parr. Froyant bo plačal.»

«Res?» je dejal Jack zaničljivo in se je po dolgem času prvič zopet zasmel. «Ne bi bil rad Rdeči krog.»

«Zakaj ne?» je vprašal Parr in v njegovih očeh se je videla vedra veselost. Parr je lahko odgovor uganil.

«Moj ubogi oče je rekel vedno, da Froyant žaluje za vsakim novčičem, ki mu ga na kak način vzamejo, ter ne miruje tako dolgo, dokler ga ne dobi nazaj. Čim se bo njegov strah pred Rdečim krogom polegel, bo Froyant zasledoval Rdeči krog in ga ne bo pustil prej pri miru, dokler ne bo vsak bankovec, ki ga je moral plačati, zopet vrnjen.»

«To je prav mogoče,» je soglašal inšpektor z Jackom, «toda zločinci še nimajo denarja.»

Parr je pripovedoval Jacku o pismu, ki ga je Froyant prejel zjutraj, in Jack se je zelo čudil.

«Kaj zločinci ne riskirajo malo preveč?» To mora biti silno spreten človek, ki si upa preko Yaleja dvigniti denar.»

«Tudi jaz mislim to», je rekel inšpektor in prekrizal nogi. «Moram se odkriti pred Yalejem. On ima gotove lastnosti, ki jih zelo občudujem.»

«Na primer njegove psihometrične zmožnosti», se je smehljaj Jack, toda inšpektor je odkimal z glavo.

«Te stvari poznam premalo, da bi jih presojal. Zdi se mi te lastnosti sicer zelo čudne, vendar jih deloma razumem. Ne, dobre lastnosti, ki jih občudujem pri Yaleju, so druge.»

Potem je Parr nenadoma umolknil in Jack je opazil njegovo pobitost.

«Saj trenutno menda ne boste imeli neprijetnosti pri policijskem prezidiju?» je vprašal Jack.

«Ni mi poslano baš s cveticami», je priznal Parr. «To me nič ne vznemirja.» Parr je čvrsto pogledal Jacka. «Sicer pa, ali veste, da ima vaša mlada prijateljica novo službo?»

«Moja mlada prijateljica?» je jecjal. «Ali mislite gospodično...?»

«Da, gospodično Drummondovo mislim. Yale jo je vzel k sebi v službo.» Parr se je moral smejati zaradi Jackovega presenečenja.

«Yale jo je vzel v službo? Vi se pač šalite?» je menil Jack.

«Tudi jaz sem mislil, da se je Yale šalil, ko je govoril o tem.»

«Mnogo ljudi misli, da bi Yale moral biti uslužben pri policijskem prezidiju», je menil Jack, toda čim je besede izpregovoril, je začutil, da s tem žali Parra.

«Vsakogar ne vzamejo tam», je rekel Parr in se zagonetno smehljaj. «Saj gotovo ne verjamete, da bi kak uradnik policijskega prezidija priznal, da je tako zvani amaterski detektiv kaj drugega kakor nadležen norec? Toda Yale je v resnici spreten.»

Stopila sta skupno k oknu in gledala na mirno cesto.

«Ali ni to Drummondova?» je zdajci vzkliknil Jack.

Parr jo je že opazil.

«Semkaj prihaja», se je začudil Jack. «Rad bi vedel, kaj...». Jack ni izgovoril besed, nego je naglo zapustil sobo in od-

pril vhodna vrata, ko se je Talija dotaknila s prstom gumba za zvonček.

«Prav lepo, da vas zopet vidim, Talija», je rekel in vesel prijel Talijo za roko. «Kar vstopite. Našli boste starega znanca v jedilni sobi.»

Njene obrvi so se dvignile.

«Menda vendar ne gospoda Parra?»

«Čudovito dobro ste uganili», se je smejal Jack in zaprl za njo vrata. «Ali hočete z menoj na samem govoriti?» je vprašal hitro.

«Ne. Prišla sem samo zaradi nekega Yalejevega naročila. Gospod Yale želi, da bi mu dali ključ od vaše hiše ob reki.»

Medtem sta prispela v jedilno sobo in ko je deklica opazila srep, brezizrazen pogled Parra, je napravila kratek poklon.

«Gotovo je nima moj prijatelj Parr rad», je premišljal Jack.

Jack je Parru pojasnil povod njenega poseta.

(Dalje.)

Brez vruga.

Mož: «Draga Špela, tebi je tako dobro pri meni, da ti nifi v raju ne bo tako.»

Žena: «To že, tam menda ne bo stal poleg mene hudič.»

K.

Znal si bo pomagati.

Pred Boga pridejo trije možje: Katoličan, pravoslavni in žid. Gospod Bog jih pohvali za razna dobra dela in jim ponudi kot nagrado izpolnitev največje njihove želje.

Katolik: «Večni Bog, daj mi vse vreče sveta, polne zlata!»

Pravoslavni: «Mogočni Bog, daj mi vso moč in politiko tega sveta! Bog izpolni obema želji ter se obrne k židu: «Dragi Izak, denar sem dal, politiko in moč sem tudi že dal, želi si kaj drugega!»

Isak: «Ni treba meni nič drugega, kakor da mi daš točna naslova onih dveh...»

K.

Financarska.

Starejšina oddelka (pripravniku zjutraj): «Vi ste ponoči na zasedi zopet spali!»

Pripravnik: «Nisem, gospod, res nisem.»

Starejšina: «No, zdaj je že vseeno, tu imate odlok o odpustu!»

Pripravnik: «Vruga, zato se mi je vso noč sanjalo o redukcijah!»

K.

PODJETNA DAMA.

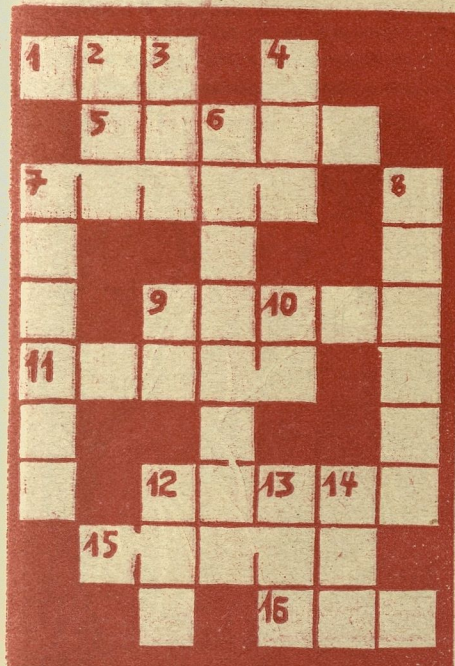
Gambrell.

«Kaj vam ne brija med samimi moškimi, da že odhajate?»
«Recite rajši: med zalci. Od samega vašega prodajanja zijal se jaz ne zabavam...»

ISKRE IZ ČASOPISJA.

Opozarjamo vse zamudnike, da poravnajo
zaostalo naročnino in izvršijo svojo
dolžnost!

KRIŽANKA.

Vodoravno: 1 pridatek jedi, 5 soba za posetnike, 7 volku podobna zver, 9 srbsko krstno ime v domači rabi, 11 najvišje oblastvo v stari Šparti, 12 med Slovenci zelo pogosto moško krstno ime, 15 med Nemci običajno moško krstno ime, 16 vodna žival.

Navpično: 2 neprijetna živalica, 3 blesteče barvilo, 4 predmet za ovijanje fižola, 6 lekarniški pomočnik, 7 rahel šum, 8 vidiš ga ob požaru, 9 časovni prislov, 10 druga oseba pomožnega glagola, 12 manjša vsota, ki jo pri kupčij-skem sklepu plačaš naprej, 13 gnojni izpuščaj, 14 latinski izraz za uro.

Rešitev križanke Maškare. Vodoravno: 1 sok, 3 Tula, 7 in, 8 bol, 9 sodar, 11 past, 12 rt, 15 don, 17 sto, 18 tok, 19 Artemida. — Navpično: 1 sin, 2 on, 3 top, 4 ulan, 5 Asta, 6ud, 10 Rim, 12 ris, 13 holm, 14 boa, 16 oko, 18 ta.

«Zima je silno mrzla, Sava je zamrznila, led je idealen in se vsem toplo priporoča.»

«Kraška burja je tako silna, da odnaša potnikom klobuke raz glav in drugo tako prtljago.» K.

V gledališču.

Dušan je v gledališču. Poleg njega sedi krasna mlada dama s precej obsežnim dekoltejem v družbi nekega gospoda. Predstava je dolgočasna in zato se ni čuditi, če Dušan raje gleda svojo sosedo kakor pa dolgočasje na odru.

Spremljevalcu dame postane počasi Dušanovo ogledovanje njegove Dulcineje prenemno, pa zabrusi Dušanu v obraz: «Gospod, ali ste si kupili gledališko vstopnico za predstavo na odru ali zato, da zijate v mojo nevesto?»

Pomota.

V času, ko so naše železniške postaje dobile tudi napise v cirilici, je prišel na postajo na Rakeku neki vaščan ter zapazil najprej cirilični napis, ki je razen prve črke sicer popolnoma sličen napisu v Latinici.

Vaščan je gledal to zadevo veš prese-nečen ter se glasno začudil: «Ud kdaj, zlomka, pa so prekrstil ta štacjon u Pakek?»

Pridiga z žvižganjem superlativa.

«... Dragi kristjani, sveti Peter je bil velik svetnik, ali sveti Pavel, ta je bil fiiiij, fiiiij!» si zažvižga, kakor je bila njegova navada, kadar je hotel govoriti v superlativu. K.

Pozna vreme.

Služkinja (tlapcu): «Nkar ne hod k travji. Ona je tku slabe volje. Pr frizirajm je dala klofuta, pa sm precej čutila, da ma še par klofut u rok.»

«Kdaj me boš poročil, Emil?»

«Ti si kakor moja mala nečakinja. Ta tudi vedno stavi vprašanja, ki jim ni mogoče odgovoriti.»

Želje.

Ona: «Moja največja želja je, da bi se mogla vsak dan kopati v šampanjcu. Si vi tudi želite to?»

On: «Ne, milostiva, jaz bi vas raje vsakikrat posušil...»

Čudovito odkritje.

Milena je ugibala, kje prebije njen mož vse večere, ko ona poseča v družbi prija-

teljic kavarno. V silni ljubosumnosti je ostala nekega večera doma in je morala na brezmejno presenečenje ugotoviti, da je njen mož v jedilnici kadil pipo in bral časopise.

Slaba vest.

Oče: «No, Tone, kako si odgovarjal danes pri izkušnji?»

Dijak: «Pusti me ne, oče! Ali me hočeš sedaj še tudi ti izpraševati?»